

Sygn. akt II Ca 128/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSR del. Mirosława Makowska (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Alicja Sadurska

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa M. C. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. C.

przeciwko G. C.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 18 grudnia 2013 roku, sygn. akt III RC 372/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 128/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie z powództwa małoletniego M. C. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową matkę A. C. przeciwko G. C. o podwyższenie alimentów podwyższył alimenty od pozwanego G. C. określone ostatnio ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w Radomsku w sprawie III RC 443/12 w dniu 29.10.2012 roku na rzecz małoletniego powoda M. C. z kwoty po 395 (trzysta dziewięćdziesiąt pięć) złotych miesięcznie do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie, płatne do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda matki A. C. w terminie do dnia 20 - go każdego miesiąca z góry, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 grudnia 2013 roku; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; wyrokowi w pkt. 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności; nie obciążył pozwanego kosztami postępowania.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

A. C. i G. C. są rodzicami małoletniego powoda M. C..

Ostatnio wysokość alimentów od pozwanego na rzecz jego syna została ustalona w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Radomsku w dniu 29 października 2012 r.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda A. C. ma 35 lat. Obecnie nie prowadzi działalności gospodarczej, którą prowadziła od 01.10.2010 roku do 29.02.2013 roku - była to działalność związana z handlem zniczami i kwiatami. W 2012 roku A. C. uzyskała dochód w wysokości 4 477 zł. A. C. zaprzestała prowadzenia działalności z powodu choroby. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda cierpi na schorzenia tarczycy i kręgosłupa. A. C. miała zostać poddana zabiegowi operacyjnemu, ale decyzją lekarzy operacja została odroczone i zastosowano leczenie farmakologiczne. A. C. jest mężatką. Mąż przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda prowadzi działalność gospodarczą oraz podejmuje prace dorywcze. We wrześniu 2013 roku uzyskał dochód z prowadzonej działalności w kwocie 1350 zł a z prac dorywczych ok. 1500 - 1600 zł. W miesiącach czerwcu, lipcu i sierpniu 2013 roku mąż A. C. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie uzyskał dochodu. Poza małoletnim powodem A. C. - z obecnego związku małżeńskiego - ma dwóch synów w wieku 12 i 9 lat.

Małoletni powód M. ma lat 15, jest uczniem klasy II gimnazjum w G.. M. powtarza naukę w klasie II - stąd ma dokupione tylko ćwiczeniówki i zeszyty za kwotę 150 zł, pomoce szkolne w szerokim ujęciu za kwotę około 150 zł. Matka małoletniego poniosła koszty związane z opłatą za radę rodziców ok. 50 zł, za ubezpieczenie w kwocie 52 zł. Małoletni M. leczy się na depresję u psychiatry w C.. Koszty związane z wyjazdem do lekarza matka określiła na ok. 100 złotych. Obecnie małoletni ma zaleconą jedną wizytę w miesiącu. Na środki czystości i higieny dla M. przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda potrzebuje około 50 zł miesięcznie. Miesięcznie na wyżywienie pięcioosobowej rodziny A. C. wraz z mężem wydają 1400 zł. Miesięcznie na ubiór dla M. - według jego matki - trzeba wydać około 150 zł. M. był na wakacjach w górach. Wyjazd był finansowany przez GOPS w G.. Matka dała synowi kieszonkowe w kwocie 100 zł. Małoletni M. ma laptopa, nabytego w kwietniu 2013 roku za kwotę 1800 zł.

Rodzina mieszka w domu jednorodzinnym. Matka wskazała, iż płaci podatek od nieruchomości w kwocie 200 zł rocznie, zakupuje tonę węgla - gdyż ma własne drewno, co dwa miesiące płaci 350 zł za energię elektryczną, za wodę płaci 160 zł co dwa miesiące. Rodzina zużywa miesięcznie ok. 1,5 butli gazu. Opłaty za wywóz śmieci wynoszą 6 zł od osoby. Małżonkowie opłacają składki do KRUS - łącznie 980 zł kwartalnie oraz należność na rzecz Urzędu Skarbowego w kwocie 35 zł, obsługa biura to kwota 100 zł.

Pozwany G. C. ma 44 lata. Z zawodu jest elektromonterem maszyn i urządzeń hutniczych. W trakcie trwania przewodu sądowego pozwany znajdował się w okresie wypowiedzenia umowy o pracę a z dniem 30 listopada 2013 r. został zwolniony z dalszego świadczenia pracy na skutek skrócenia okresu wypowiedzenia i jest uprawniony do odprawy pieniężnej w wysokości 28 838,34 złotych oraz odszkodowania z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia w wysokości 9612,78 złotych. Podczas zatrudnienia pozwany uzyskiwał średnie wynagrodzenie brutto z trzech miesięcy w wysokości 3267,74 złotych co dawało netto kwotę ok. 2380 złotych. Pozwany zamieszkuje na razie w domu swoich rodziców. Własność tej nieruchomości ma zostać przeniesiona na rzecz siostry pozwanego. G. C. remontuje obecnie lokal w miejscowości J.. Lokal niniejszy składa się z kuchni, pokoju, korytarza i jest posadowiony na działce stanowiącej własność pozwanego. G. C. ponosi następujące koszty związane z utrzymaniem: co dwa miesiące za energię elektryczną 60 zł, 20 zł co dwa miesiące za wodę. Ponadto ponosi koszty związane z zakupem opału w wysokości około 500 zł miesięcznie - przy zużyciu ok. 400 kg węgla oraz drewna opałowego. Pozwany korzysta z kuchni węglowej, którą posiada w pomieszczeniu, w którym przebywa. Na leki pozwany wydaje 200 zł miesięcznie oraz dodatkowo na zioła 75 zł miesięcznie, koszty jego dojazdu do pracy wynosiły ok. 600 zł - pozwany dojeżdżał samochodem osobowym, który pożyczał od ojca. Z domu do pracy w jedną stronę pozwany miał ok. 60 km.

Na wyżywienie G. C. wydaje około 600 zł miesięcznie, na ubiór wydaje miesięcznie 150 zł, na środki czystości i higieny przeznacza 60 zł miesięcznie. W ciągu roku zakupił wersalkę za kwotę 1460 zł. Za wymianę okna zapłacił 220 zł., za remont mieszkania, które stanowi własność pozwanego i w którym G. C. chce zamieszkać - zapłacił ok. 3500 zł. Po rozwodzie między rodzicami małoletniego powoda nie toczyła się sprawa o podział majątku dorobkowego. Pozwany nie posiada orzeczenia o niezdolności do pracy, ale jest pod stałą opieką lekarską,

Powyższy stan faktyczny znajduje oparcie w dowodach w postaci dokumentów złożonych przez strony - w ocenie Sądu nie budzących wątpliwości co do swej mocy dowodowej. Sąd ustalił stan faktyczny ponadto na podstawie dowodu przesłuchania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda i przesłuchania pozwanego oraz dowodów zawartych w aktach sprawy IIIRC443/12.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo jest częściowo zasadne i znajduje oparcie w treści art. 138 krio, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie, zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zmniejszenie się lub zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Są to okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (art. 133 i 135 § 1 i 2 krio).

Od uprzednio ustalonych alimentów dla małoletniego M. C. upłynął okres ponad 1 roku. W okresie tym nastąpiła istotna zmiana stosunków, o której mowa w powyższym artykule wyrażająca się po stronie małoletniego powoda wzrostem kosztów jego utrzymania związanych z jego rozwojem, kształceniem, zainteresowaniami. Nie pogorszyła się zasadniczo sytuacja materialna pozwanego. Co prawda pozwany pozostaje obecnie bez pracy, ale Sąd ma na względzie, że G. C. otrzyma odprawę w wysokości 28 838,34 złotych oraz odszkodowanie z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia w wysokości 9 612,78 złotych (vide k. 60). Posiada więc zabezpieczenie finansowe na kilka miesięcy, w czasie których powinien poczynić starania dla znalezienia nowego zatrudnienia.

Sąd zwraca uwagę na pogląd wyrażony w judykaturze, według którego zasadne i zgodne z treścią art. 135 krio - jest oparcie ustalenia zakresu świadczeń alimentacyjnych na możliwościach zarobkowych zobowiązanego, a nie tylko na jego aktualnych zarobkach. Zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, z drugiej zaś możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionych powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Porównanie tych wartości umożliwia ustalenie czy i w jakim zakresie potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że od chwili zawarcia ugody w sprawie III RC 443/12 w dniu 29 października 2012 r. wzrosły usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Wyrażają się one przede wszystkim we wzroście kosztów utrzymania małoletniego powoda. Małoletni powód M. C. ma 15 lat. Jest dzieckiem zdrowym, nie choruje na choroby przewlekłe. Matka małoletniego szczegółowo przedstawiła koszty utrzymania syna wraz z kosztami utrzymania domu, które w części przypadają na małoletniego.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd uznał, że kwota niezbędna do utrzymania małoletniego powoda miesięcznie oscyluje w wysokości ok. 1000 zł. Kwota ta uwzględnia dostarczanie małoletniemu powodowi tego wszystkiego, co jest potrzebne do jego fizycznego i umysłowego rozwoju, zapewnienie pielęgnacji, pieczy, przygotowania do życia w społeczeństwie oraz rozwijania, w miarę możliwości i potrzeb, zainteresowań i uzdolnień. Ustalenie powyższe oparte zostało na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i wynika także z doświadczenia życiowego. Niewątpliwie małoletni powód nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie i wymaga pomocy rodziców.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego tylko na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są oni obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mogą mieć nawet obowiązek wyzbycia się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podołać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu.

W tym miejscu Sąd zważył, że zgodnie z art. 135 § 2 krio, matka małoletniego powoda ponadto spełnia obowiązek alimentacyjny wobec syna także poprzez osobiste starania o jego wychowanie i utrzymanie oraz poprzez sprawowanie stałej pieczy nad nim. Jednakże sprawowanie pieczy i opieka nad małoletnim nie uzasadnia - w powyższym przypadku

- zwolnienia przedstawicielki ustawowej z partycypowania w kosztach utrzymania syna - tym bardziej, że A. C. jest osobą młodą operatywną, a przejściowe problemy zdrowotne nie stanowią podstawy do obniżenia obowiązku alimentacyjnego matki małoletniego, która podobnie jak pozwany powinna partycypować w kosztach utrzymania syna w kwocie po 500 złotych miesięcznie. Sąd zważył, iż samo żądanie podwyższenia alimentów nie jest niczym innym w swej istocie, jak domaganiem się pewnego świadczenia dodatkowego w stosunku do tego, które już wynika z wyroku poprzedniego, to świadczenie dodatkowe musi podlegać tym samym regułom, co świadczenie pierwotne. Wysokość alimentów ustalona w ugodzie zaspokajała wszystkie potrzeby uprawnionego w dostatecznych rozmiarach. Jednakże zaistniałe zmiany po stronie małoletniego powoda uzasadniają podwyższenie alimentów od pozwanego G. C. na rzecz małoletniego powoda M. C. z kwoty po 395 złotych miesięcznie do kwoty po 500 złotych miesięcznie. Zważywszy na obecną sytuację pozwanego a w szczególności konieczność poszukiwania nowego źródła dochodu wobec zakończenia stosunku zatrudnienia u dotychczasowego jego pracodawcy - sąd podwyższone świadczenia alimentacyjne zasądził od dnia 1 grudnia 2013 roku - a nie od chwili wniesienia pozwu- aby pozwanego nie obciążać dodatkowo wstecznymi należnościami.

Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako zbyt wygórowane i nieodpowiadające przesłankom z art. 138 krio.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił nie obciążać pozwanego kosztami sądowymi na rzecz Skarbu Państwa - od uwzględnionej części powództwa - z uwagi na to, iż obecnie pozostaje on bez zatrudnienia.

Apelację od powyższego wyroku w części podwyższającej alimenty wniósł pozwany. Zarzucił, iż Sąd dokonał błędnej oceny materiału dowodowego, która doprowadziła do przyjęcia, że jego możliwości zarobkowe pozwalają na uiszczanie alimentów w kwotach po 500 złotych miesięcznie. W szczególności, że Sąd nie uwzględnił należycie faktu, że jest osobą bezrobotną, która ma problemy ze zdrowiem. Nadto wskazał, że środki finansowe uzyskane z odprawy zmuszony jest przeznaczyć na remont domu.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie alimentów na rzecz małoletniego syna w kwotach uwzględniających tylko wzrost inflacji.

Na rozprawie apelacyjnej pozwany określił, że jest w stanie płacić po 420 złotych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego jest bezzasadna.

Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe, dysponując dowodami zaoferowanymi przez strony, które poddane zostały wnikliwej i wszechstronnej ocenie zgodnie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c. Okoliczność, iż dokonane przez sąd ustalenia, jak i wnioski z nich wyciągnięte nie odpowiadają pozwanemu nie oznacza, że są błędne i nieprawidłowe.

Zgodzić należy się z Sądem pierwszej instancji, iż możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają na obciążenie go alimentami w kwocie po 500 złotych miesięcznie. Zauważyć należy, że co prawda pozwany obecnie jest osobą bezrobotną z prawem do zasiłku, jednakże stan bezrobotności co do zasady ma charakter przejściowy. Pozwany ma zawód elektromontera maszyn i urządzeń hutniczych, jest zatem osobą wykwalifikowaną, co w ocenie Sądu odwoławczego pozwoli mu na znalezienie pracy i wyjście z bezrobocia. Należy podnieść, że to rodzice muszą podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami i nie mogą uchylać się od tego obowiązku tylko na tej podstawie, że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dn. 9.06.1976r. IIICZP 46/75, OSN CP 1976, nr 9, poz. 184).

Stan zdrowia pozwanego, który - jak wskazuje pozwany pozostaje pod opieką lekarzy różnych specjalności - nie daje podstawy do przyjęcia, że z uwagi na stan zdrowia pozwany jest niezdolny do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Zauważyć należy, że G. C. nie jest osobą niepełnosprawną, nie posiada orzeczenia lekarskiego o niezdolności do pracy.

Wszystkie te okoliczności prowadzą do wniosku, że stan zdrowia pozwanego nie daje podstaw do uwzględnienia apelacji.

Trudno również zgodzić się z pozwanym, że uzyskane przez niego środki finansowe z odprawy i odszkodowania z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia w łącznej kwocie około 38.452 złotych winien w pierwszej kolejności przeznaczyć na własne potrzeby związane z remontem domu. Jak już wskazano wyżej obowiązkiem rodziców jest podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Dzieci mają również prawo do równej stopy życiowej z rodzicami.

Mając powyższe na względzie, apelacja pozwanego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.